

REPUBLIKA
SLOVENIJA

MINISTRSTVO
ZA KULTURO

MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Zavod Republike Slovenije za šolstvo

cankarjev dom

Kulturni
bazar
2021

Z GLEDALIŠČEM O IZZIVIH TRAJNOSTNEGA RAZVOJA Priporočen seznam predstav

Nika Arhar, gledališka kritičarka, publicistka in teatrologinja

Gledališče nas že samo po sebi uvaja v mišljenje trajnostnega razvoja. Uprizarjanje zgodb z različnih delov sveta ter oseb iz različnih družbenih okolij in bivanjskih položajev kažejo, da je naš svet neverjetno pisan in bogat, vendar ne vedno tudi lep in varen. Živa uprizoritvena umetnost gledalcem omogoča neposredno doživetje odrskih svetov, ki so vselej odsev realnih družbenih razmerij in sistemov. Odstira heterogenost življenjskih oblik, njihovih okoliščin in prepletenosti, podpira spoznavanje in razumevanje sodobne stvarnosti, v katero vstopajo in jo živijo mladi, ter krepi občutljivost za problemska vprašanja in izzive družbe.

Izbrane predstave ponujajo plodna izhodišča za premišljevanje različnih vidikov trajnostnega razvoja: okoljska vprašanja in odnos do narave, različnost posameznikov in kultur, globalni izzivi, ki jih človeštvu prinašajo tehnološki, znanstveni in družbeni razvoj, prepletenost družbenih in političnih sistemov s človeškim vsakdanom, družbena neenakost, zlorabe moči, nestrpnost, nasilje, vojne in migracije ... Z njimi naslavljajo vprašanja človekovih pravic, a tudi odgovornosti – do drugega, skupnosti in planeta. Ne nazadnje, nagovarjajo univerzalno človeško potrebo razumeti svet in v njem (po)iskati smisel; prevprašati kakšno sedanjost in prihodnost želimo sooblikovati.

Pričujoči izbor kakovostnih predstav, razvrščenih po starosti občinstva, je opravljen iz nabora predstav, uvrščenih na spletno platformo Zlata paličica (www.zlatapalicica.si). Gre za referenčno bazo kakovostnih, priporočenih gledaliških predstav za otroke in mlade, ki jih ustvarjajo profesionalne ustanove in ustvarjalci. Na spletni strani so poleg podatkov o posameznih predstavah dostopne tudi povezave do spletnih strani predstav, pedagoških gradiv in kontakti gledališč, s katerimi se lahko dogovorite za ogled.

Partnerji

REPUBLIKA
SLOVENIJA

MINISTRSTVO
ZA ZDRAVJE

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

MINISTRSTVO ZA
OKOLJE IN PROSTOR

Častna pokroviteljica

Slovenska
nacionalna komisija
za UNESCO
Organizacija Združenih
narodov za izobraževanje,
znanost in kulturo

Huda mravljica

Zavod EN-KNAP in Gledališče Koper; premiera: 16. maj 2014

Zamisel in režija: Iztok Kovač

od 2 do 6 let

Odgovornost, solidarnost in zavedanje, da naša dejanja še kako vplivajo na druge, se začnejo na domačem dvorišču. Po motivih otroške pesmice Branka Rudolfa in Marijana Vodopivca plesalci EnKnapGroup s plesom in glasbo predstavijo radoživ svet mravljič, ki ga ves čas ruši Huda mravljica. Nagaja drugim mravljičam med delom in pri igri, jih straši, razgraja in uničuje vse, kar naredijo. Vse dokler ne ostane čisto sama in ugotovi, da so hudobija, uničevanje in nagajanje nesmiselni, da je lepše živeti v prijateljstvu in slogi z drugimi. Druge mravljičice jo sprejmejo medse in ji dajo priložnost, da popravi škodo, na oder pa povabijo še mlade gledalce, da skupaj v sproščenem prijateljskem ozračju uredijo nered in zaplešejo ter tako sklenejo zgodbo o odraščanju, sprejemanju odgovornosti in sodelovanju.

Foto: Miha Fras

Teme za pogovor: prijateljstvo; jeza in razdiralnost; sodelovanje; nasilje; družbena izključenost; odgovornost

Ferdo, veliki ptič

Lutkovno gledališče Maribor; premiera: 10. oktober 2020

Andreja Peklar, režija: Katja Povše

od 3 do 7 let

Zgodba o mestu, v katerem živi tudi veliki krokar Ferdo, podpira razmišljanje o drugačnosti in sobivanju različnih živih bitij, saj je Ferdova telesna značilnost jasna prispodoba za velikost in majhnost v več pogledih. Ferdo je enakovreden del mestne skupnosti in svojo drugačnost rad uporabi za pomoč manjšim od sebe: otrokom polepša igro, učiteljici ulovi časopis, ki ga je odnesel veter, ometa visoke tovarniške dimnike, pomaga pri gradbenih delih. Vse dokler utrujen in žejen ne popije vse vode iz ribnika in ga jezni meščani izženejo. Lutkovna predstava je nastala po istoimenski slikanici brez besed, za katero je Andreja Peklar prejela nagrado Kristine Brenkove in priznanje Hinka Smrekarja. Medtem ko avtorica zgodbo o velikem ptiču vzpostavlja le skozi sugestivno govorico podob, jo predstava gradi v pripovednem okviru z lutkovno animacijo in razgibanim odrskim dogajanjem, zato lahko

njeno sporočilnost in izraznost obravnavamo tudi preko posebnosti obeh medijev.

Teme za pogovor: drugačnost kot vsakdanji del življenja; sobivanje, medsebojna pomoč; življenje v mestu: tovarne in park, narava v mestu; delo – šola in vrtec – prosti čas

Kdo je napravil Vidku srajčico

Prešernovo gledališče Kranj; premiera: 7. september 2018

Boris A. Novak, režija: Katja Pegan

od 3 do 8 let

Ena najbolj znanih slovenskih pravljic o dečku iz revne družine, ki kot najmlajši vedno dobi že od bratov in sestic ponošeno in raztrgano srajčko, prinaša jasno sporočilo o solidarnosti in vzajemni prepletenosti vseh živih bitij ter narave. Pravljico predstava oživlja v gledališko-glasbeni različici, ki tudi težka občutja lepo približa dojemljivosti mladih in družinsko stisko napolni s toplino ter razigranostjo otroških ljudskih iger, dečkov potep po gozdu pa s pestrostjo srečanj, domiselno upodobljenimi živalmi in petjem. Živo naslika Vidkovo izjemno pozornost in čuteč odnos do vsega bivajočega, kar je prav tisti odločujoči motiv, da mu živali in rastline priskočijo na pomoč in mu priskrbijo povsem novo, toplo in mehko oblačilo. S tem razpira širok premislek o človeškem življenju v odnosu do narave in pod vprašaj postavlja samoumevni antropocentrični pogled civilizacije, ki zasleduje le napredek, razvoj in udobje, ne glede na ceno za naš planet.

Foto: Nada Žgank

Teme za pogovor: revščina; povezanost vseh živih bitij; odnos do narave

Juri Muri v Afriki pleše

Plesni Teater Ljubljana; premiera: 28. januar 2014

Tone Pavček, Ivana Djilas, režija: Ivana Djilas

od 3 do 8 let

Je res, da v Afriki živijo brez vode in brisač? Je to res eksotična dežela divjih živali? Kdo vse živi v Afriki in kako? Kako imenujemo prebivalce Afrike – črnici ali Afričani? Ob spremljavi

afriških ritmov, glasbe v živo, lutk in plesa se na odru odvije pustolovščina Jurija Murija, posodobljena s premislekom o kulturni različnosti in njenem sprejemanju. Večkrat nagrajena predstava mlade gledalce popelje na sproščeno in duhovito potovanje, na katerem zlahka vzbudi radovednost ter željo po spoznavanju in raziskovanju tuje dežele, postavlja vprašanja o prijateljstvu ter spregovori o predsodkih do drugih in drugačnih, o geografiji, barvah in razlikah na tem svetu.

Teme za pogovor: afriška celina; raznolikost kultur; predsodki; odnos do živali

Jure in Jaka

Lutkovno gledališče Ljubljana; premiera: 13. april 2019

Kitty Crowther, režija: Ivana Djilas

od 3 do 9 let

Lutkovna predstava je odličan primer zgodbe o prijateljstvu, ki se ne ozira na razlike med bitji, ter o predsodkih, zaradi katerih okolica drugačnega in ne(po)znanega ne sprejema. Osrednja protagonista te zgodbe sta galeb Jure in kos Jaka. Jaka rad bere in spozna svet. Ko se odpravi do morja, spozna Jureta, ki ga povabi v svoje mesto, a bela galebja skupnost je do črnega kosa sumničava in odklonilna. V dogajanju in izraznosti razgibana lutkovna uprizoritev živo izriše tako porajanje novega prijateljstva kot živahno vzdušje galebjege mesta, ki ob prišleku – tujcu završi s obrekovanjem in zavračanjem. A naposled prav Jakova strast do raziskovanja sveta, do branja in pripovedovanja zgodb pritegne prebivalce, ki si dovolijo spoznati, da nas lahko raznolikost tudi obogati. Posebnost predstave je tudi njena likovna podoba – britanska ustvarjalka Kirsty Elson je lutke in scenografske elemente oblikovala iz morskih naplavin in starih najdenih predmetov.

Teme za pogovor: razlike med nami; nelagodje in strah ob drugačnosti; predsodki in presojanje drugih; prijateljstvo; moč branja, zgodb in spoznavanja; okolje obmorskega mesta in materiali, iz katerih je ustvarjeno

Ščeper in Mba

Lutkovno gledališče Maribor; premiera: 24. marec 2018

Svetlana Makarovič, režija: Eka Vogelnik

od 3 do 9 let

Ščeper je samotar, ki najraje spi. Ime popolnoma ustreza njegovi naravi – ker je najraje sam, se ob srečanju z različnimi živalmi vedno znova naščeperi, a mu to prav nič ne pomaga. V njegovo bližino se prikrađe lisica, ki ga želi pojesti, kasneje njegov mir zmoti ranjeni golob,

ki zahteva pomoč, pa klepetava miš s kopico razigranih mladičev. Tako se vedno znova odpravi na pot v iskanje svojega skritega kotička. Dokler ne sreča Mba, ki ima prav tako rada samoto, in ti nenavadni bitji se, brez zahtev do drugega, navadita in celo vzljubita tiho bližino drug drugega. Preko dveh izmišljenih bitij in živalskih likov, ki so po svojih značajskih posebnostih, željah in občutjih podobni ljudem, lutkovna predstava postavlja vprašanja o iskanju primerne doma, o različnosti, sobivanju, ravnovesju med samoto in življenju z drugimi. Tako ljudje kot živali potrebujemo mir in tišino, pa vendar, bi lahko (pre)živeli sami?

Teme za pogovor: različne značilnosti ljudi; življenje z drugimi; dom; selitve

Zajčkova hišica

Lutkovno gledališče Ljubljana; premiera: 10. maj 2018

Anja Štefan, režija: Martina Maurič Lazar

od 3 do 8 let

Lutkovna predstava *Zajčkova hišica*, nastala po pravljici pisateljice, pravljicarke in pripovedovalke Anje Štefan ter z vizualno podobo ilustratorke Hane Stupica, je zgodba, uprizorjena v dinamični animaciji ročnih lutk, posejana z rimami in songi, z živahnimi živalskimi liki in jasnim sporočilom. V ospredje postavlja medsebojne odnose in prijateljsko pomoč; ta je še posebej dobrodošla, ko se znajdemo v stiski. Osnovna situacija izpostavlja tudi našo odvisnost in povezanost z naravo. Hudo neurje in narasle vode zajčku uničijo hišo ob potoku. Živalski prijatelji mu pomagajo na bližnjem griču zgraditi novo – a nov dom bi imela tudi gospa lisica, ki se ji graditi ne ljubi in zato pripravi zvijsko.

Teme za pogovor: nevihte, poplave, naravne nesreče; (varen) dom; prijateljstvo in pomoč drugim; zavist; goljufija; priznanje lastnih napak

Rumi in kapitan

Lutkovno gledališče Maribor; premiera: 23. december 2020

Saša Pavček, avtorstvo priredbe, likovne podobe in režija: Eka Vogelcnik

od 4 do 7 let

Klasična lutkovna predstava, nastala po istoimenski pesnitvi Saše Pavček, mlade gledalce popelje na plovbo po razburkanem morju, ki prinaša vrsto življenjskih preizkušenj. Kapitan Adrijan, neustrašna psička Rumi ter mačja scrkljanka Aba preživijo neurje in na bližnjem otoku naletijo na pregnanca, dva prestrašena otroka z mačkonom Juzdahirjem. Izhodiščna pesnitev je v skrajšani obliki prilagojena nekoliko mlajšim otrokom, zahtevnejša tematika

begunske realnosti pa naravno vpeta v vprašanja o odnosu do drugih in solidarnosti. Ne nazadnje so pogum in srčnost izpostavljeni tudi v hudomušnih odnosih med kapitanom in živalmi. Raznolikost kultur je razvidna v vizualni podobi otrok ter humorno naslovljena v komunikaciji med zaljubljenima mačkoma, ki si čustva izpovesta v različnih jezikih.

Foto: Boštjan Lah

Teme za pogovor: razlike med ljudmi iz različnih kultur; pomoč drugim; vzroki in posledice pregnanstva; naravne nesreče

Tjulenj

Lutkovno gledališče Ljubljana; premiera: 16. november 2019

Avtorstvo in režija: Matija Solce

od 4 do 8 let

Lutkovna predstava sloni na motivih laponskih pripovedi in ljudskega izročila izginjajoče kulture ter gledalce popelje v snežne pokrajine avtohtonega ljudstva Samijev ali Laponcev. Ustvarjalci iz papirja s pomočjo svetlobe in z igrivimi glasovnimi oblikami, značilnim kulturnozvočnim izročilom Samijev, slikajo pokrajino ledenega severa. Iz zmečkanega papirja v presenetljivih transformacijah nastajajo vedno nove živalske in človeške figure ter podobe čudežnega okolja, s katerimi v fragmentih odkrivamo prvinsko življenje na severu: različne živali, lov na jelene, vzdušje severnega sija, a tudi moderno civilizacijo z mesti in stroji, ki izriva ledenike in tradicionalno življenje avtohtonih ljudstev v tesni povezanosti z naravo in same skupnosti.

Teme za pogovor: življenje na Laponskem; odnos med ljudmi in živalmi; ohranjanje ekosistemov; vpliv razvoja na naravo in življenje

Vrvica, ki je rešila svet

KUD Transformator; premiera: 12. november 2019

Režiser in avtor besedila: Jaka Andrej Vojevec

od 4 do 7 let

Predstava se naslanja na inuitsko zgodbo o pravljичnih bitjih Kalupalikih, ki spremljajo sožitje ljudi z naravo, in v tej legendi najde plodno izhodišče za vprašanja sodobnega vsakdana: naš odnos do naravnih virov in ravnovesje z okoljem, pa tudi način življenja nasploh. Podnebno segrevanje in topljenje arktičnega ledu, okoljsko onesnaževanje in vpliv človeških dejanj na naravne ekosisteme dajejo zgodbi nove razsežnosti. Z napeto pripovedjo o radovedni in pogumni inuitski deklici ter njeni materi, ki na poti njenega reševanja pomaga še najrazličnejšim živalim, v središče postavi tudi moč ženskih likov. Predstava obuja tradicionalni način pripovedovanja zgodb številnih avtohtonih kultur po svetu s pomočjo figuric iz vrvice. Vrvica je pomemben element same zgodbe, a tudi izrazno sredstvo, ki lahko postane animirani predmet, rekvizit, scenski element ali povezovalna nit med izvajalci in gledalci. Tako poudarja, da je vse v svetu povezano kot z (nevidno) vrvico in ta klobčič se zapleta in razpleta tudi med preteklostjo, sedanjimi dejanji in prihodnjimi posledicami.

Teme za pogovor: sožitje med naravo , človekom in drugimi bitji; podnebne spremembe; okoljsko onesnaževanje in skrb za naravo

Zadnji ulov

Gledališče Ane Monro; premiera: 27. junij 2020

Scenarij in režija: Goro Osojnik

od 4 do 9 let

Gledališče Ane Monro, prepoznavno po razvijanju gledališke umetnosti v javnem prostoru, z interaktivno ulično predstavo razpira tematiko človekovega odnosa do narave in drugih živih bitij. Ali v morju, polnem odpadne plastike, že plava poslednja riba in kaj storiti z njo, ko jo ulovimo: jo speči in pojesti, nagačiti ali poslati v dar bogovom morja? Predstava, nastala kot skupinska kreacija vseh nastopajočih, mlade gledalce povabi na dinamično in komunikativno gledališko potovanje, ki prepleta igro, lutkovno animacijo in glasbo, ter jih skozi slikovito zgodbo s ščepcem humorja spretno sooči z vprašanji varovanja okolja. Z domišljeno vpeljavo interaktivnosti posebej podčrta idejo skupnega življenjskega prostora, krhkega ravnovesja v naravi in odgovornost nas vseh. Vsebinsko zasnovo podpirajo tudi domiselni kostumi, rekviziti in scenski elementi iz recikliranih odpadnih materialov.

Teme za pogovor: totalni izlov rib; onesnaženost morij in narave; kako ravnamo s smetmi; odpadna plastika in recikliranje; ohranjanje življenjskega okolja

Nebo nad menoj

Lutkovno gledališče Ljubljana, Slovensko mladinsko gledališče, Univerza v Ljubljani, CUK Kino Šiška; premiera: 8. februar 2020

Tin Grabnar, Tjaša Bertonec, Tadeja Pungertar, režija: Tin Grabnar

od 5 do 11 let

Gledališki dokumentarec predstavlja okolje, kjer se je življenje prilagodilo enim izmed najbolj skrajnih razmer na svetu. Na Arktiki spremljamo zgodbo polarnega medveda Nanooka, ki je ravnokar priplezal iz svojega zavetja in se mora še naučiti, kako si uloviti hrano, da se bo lahko osamosvojil in preživel. A na tej morski pokrajini, večino časa prekriti z debelo plastjo ledu in snega, so razmere zaradi segrevanja ozračja in oceanov vse težje in severni medvedi izgubljajo svoj primarni habitat. Zaledenela lovišča se pospešeno talijo in medved ima vse manj možnosti uloviti tjunja. S tem se spreminjajo tudi populacije živali in interakcije med njimi. Avtorska predstava združuje linearno pripoved in posebno vizualno scensko zasnovano: izvajalca dogajanje vzpostavljata na veliki svetleči okrogli platformi, ki se vrti okrog svoje osi in spominja na naš planet, gledalci pa dogajanje opazujejo v zrcalni sliki iz ptičje perspektive – v ogledalu nad njima, kar podčrtuje idejo prepletenosti posameznih ekosistemov in vplivov človeških dejanj na spreminjanje naravnih okolij.

Teme za pogovor: podnebne spremembe; spreminjanje življenjskega okolja; življenje na Arktiki; vpliv človeških dejanj na druge vrste in okolje

Cesarjeva nova oblačila

Lutkovno gledališče Maribor, Gradsko kazalište lutaka Rijeka; premiera: 26. junij 2020

Po motivih H. C. Andersena, režija: Zoran Petrovič

od 6 do 10 let

Avtorska lutkovna predstava vzame okvir znane Andersenove pravljice in ga napolni z realnostjo sodobnega življenja. Odrska situacija iskri, domišljajske otroške igre posrka tudi vsakdanjost družinskega in širšega okolja. To je igra dveh fantov v zapuščeni tekstilni tovarni, kjer bi lahko delala njuna starša, če ne bi vsa oblačila prihajala iz tovarn s ceneno delovno silo z daljnega vzhoda; igra, v kateri se otroka odločita obleči cesarja, nato pa zaslužek razdeliti med ljudstvo, da bi lahko znova zagnali tovarno. V ospredju tako ni norčevanje iz cesarja, temveč preizpraševanje ureditve »cesarstva« z vidika množičnih proizvodnje in potrošnje ter družbene (ne)pravičnosti. Te kompleksne dileme sodobne družbe najdejo svojo spontano lego v prepletu med realnostjo srečanja na prizorišču, polnem pozabljenih oblačil, tkanin in sukancev, ki postanejo njune igrače, ter otroško domišljijo, ki ima moč graditi nov red stvari in prepričevati obstoječega.

Teme za pogovor: potrošništvo; hiperprodukcija oblačil in drugih predmetov; globalizacija; pravica do dela; družbena (ne)pravičnost

Emil in detektivi

Lutkovno gledališče Ljubljana; premiera: 24. september 2014

Erich Kästner, režija: Ajda Valcl

od 6 do 11 let

Klasično delo mladinske literature z arhetipsko motiviko o (materialni) revščini in (notranjem) bogastvu je odrsko dinamična, napeta detektivka o lovu na roparja, ki v ospredje postavi solidarnost in samoorganizacijo otrok. Ko Emila na poti k babici oropajo, je deček jezen, razočaran in obupan. Odloči se, da bo denar, ki ga je mama tako težko prislužila, dobil nazaj, pri zasledovanju roparja po neznanem velemestu pa mu na pomoč priskoči še družčina neugnanih berlinskih fantov. V zasledovanju tatu se raznovrstna družčina sooči z vprašanji o poštenosti (je kraja, če tatu ukrademo tisto, kar je on ukradel nam?), različnimi obrazi revščine in bogastva, strah pa premagujejo z iznajdljivostjo, srčnostjo in medsebojno podporo.

Foto: Gregor Gobec

Teme za pogovor: revščina in bogastvo; kraja; solidarnost, sodelovanje in samoorganizacija otrok

Heidi

SLG Celje; premiera: 27. september 2019

Johanna Spyri, dramatisacija: Tatjana Doma, režija: Ivana Djilas

od 6 do 10 let

Klasični mladinski roman s konca 19. stoletja predstava udejanja kot gledališče v gledališču, s pestro razigranim dogajanjem znotraj pripovedno-glasbenega okvira. Slikovito izriše dva povsem različna svetova: življenje v mestu ob bolni Klari, z odsotnim očetom in strogo varuško, ter pri samotarskem Dedu v planinah, ki Heidi odstre lepote narave in jo podpira v njeni samostojnosti. Posodobljena dramatisacija izpostavi raznolikost v razumevanju odnosa do otrok, njihove vzgoje, ter s tem povezanim družinskim in življenjskim okoljem: na eni

strani polnim pravil, prepovedi in zahtev ter na drugi kot spodbuda k razvoju samostojne osebnosti. Pri tem se pokaže tako pomembnost medsebojnih odnosov in čustvene bližine kot tudi realnost, ki nam včasih nastavi težke preizkušnje, kot je odsotnost staršev ali njihovi izzivi preživetja.

Teme za pogovor: življenje v mestu in v bližini narave; različne oblike družinskega življenja; otroštvo; pravice otrok; samostojnost; pravila in prepovedi

Nekje drugje

Lutkovno gledališče Ljubljana; premiera: 11. maj 2017

Avtorstvo: Zala Dobovšek, Nina Šorak, Tin Grabnar, Asja Kahrmanović Babnik, režija: Tin Grabnar

od 7 do 14 let

Predstava tankočutno izrisuje izkušnjo vojne skozi pogled otroka. To je pripoved o deklici, ki živi povsem običajno življenje, dokler ne izbruhnejo spopadi in mora oče oditi med vojake, mesto preletavajo grozeča letala in hrup strelav, šola je zaprta, ulice prazne in v park ne sme več. Zgodbo o Mini je navdihnila knjiga *Ko je oče postal grm* nizozemske pisateljice Joke van Leeuwen (priznanje zlata hruška). Uvodoma je predstavljena v razredu, v novem okolju, v katerem je težko izgovorljivo tudi njeno pravo ime. Tu šolska tabla postane vrteča interaktivna površina, na kateri se izrisuje dekličino življenje v domačem mestu in odhod. Predstava lutkovno animacijo inovativno prepleta s sodobno tehnologijo in filmsko stop-motion animacijo, da preprosta risba s kredo na tabli – stanovanjski blok in park pred njim, dekličina igra s kužkom, veliki vojaški škornji – oživi, nenehno tudi v dialogu z živim ustvarjanjem dogajanja in scenskega okolja. Posebno prizorišče Tunela še dodatno sooblikuje vzdušje te večkrat nagrajene predstave, ki oddaljeno podobo vojne preiščeno in z veliko občutljivosti približuje otroškemu vsakdanu in razumevanju.

Teme za pogovor: vojna; mir; begunci; integracija v novo okolje

Obuti maček

Slovensko mladinsko gledališče in Gledališče Koper; premiera: 14. december 2019

Andrej Rozman Roza, režija: Vito Taufer

od 8 do 14 let

Znano pravljico ustvarjalci prenetejo v atraktivno glasbeno-gledališko delo, igrivo v mešanju zvrsti in uprizoritvenem duhu, po vsebini pa dopolnjeno in posodobljeno z duhovitimi

družbenokritičnimi replikami. Andrej Rozman Roza je *Obutega mačka* preoblikoval v »družinski mijauzikl«, ki pravljичno snov prepleta s stvarnostjo in problemskimi poudarki, igrane prizore pa v živo spremljajo glasbeniki ob robu odra, mestoma tudi v vlogi komentatorjev, kot nekakšen glas ljudstva. Obuti maček, edina dediščina mlinarjevega sina, je dragocen sopotnik, ki se bori proti obstoječemu družbenemu redu. Mlada generacija je tu nosilka moči – predvsem Marjetica, hči za družbene krivice in pravice neobčutljivih Kralja in Kraljice, ki se upre poroki z zlobnim grofom, zaslepljeni avtoriteti, uveljavlja lastno razmišljanje in jasno zahteva, da je slišana.

Foto: Miha Fras

Teme za pogovor: odnos do živali; družbena (ne)pravičnost; revščina in bogastvo; mladostniško uporništv; avtoritete in hierarhije; pravice mladih; ženske pravice

Estera ali praznik usod

Lutkovno gledališče Pupilla; premier: 17. november 2018

Avtorstvo koncepta in dramaturgija: Mojca Redjko, režija: Miha Golob

od 8 do 15 let

Predstava gledalce povabi na praznovanje judovskega praznika purim, radostnega praznika usod in svetlobe, s katerim se v judovski tradiciji spominjajo biblijske zgodbe in počastijo pogum sirote Estere, ki je svoje ljudstvo rešila pred smrtjo. Skozi otroški vsakdan – igro, druženje in praznovanje – prepleta zgodbo o biblijski Esteri in o deklici z enakim imenom, ki je pred drugo svetovno vojno živela povsem običajno življenje, zdaj pa v otroško brezskrbnost vdirajo posnetki Hitlerjevih govorov in grozečih alarmnih siren. Predstava judovsko kulturo in tragično zgodovino nacističnega pregona Judov vpne v skupinsko, intimno prostorsko postavitev, kjer igralka prevzame vlogi pripovedovalke in deklice Estere. Z njo si lahko ogledamo tudi fotografije iz življenja lendavskih Judov. Tako subtilno pristopi do težke teme skozi vprašanje spomina in oddaljeno družbeno realnost približa skozi osebno ter konkretno.

Teme za pogovor: judovstvo; holokavst; družbena nestrpnost; sovražstvo do določenih skupin ljudi; krivice; odgovornost

Dečki Pavlove ulice

Anton Podbevšek Teater; premiera: 20. december 2020

Ferenc Molnár, dramatisacija: Andrej Jaklič, režija: Matjaž Pograjc

od 10 do 15 let

Mladinski roman madžarskega pisatelja Ferenca Molnárja je kulturna zgodba o odraščanju dečkov, njihovem tovarištvu in bojih. Spopad otroških tolpa je prav po *Dečkih* postal priljubljen motiv v otroški literaturi. Gre za svet v malem, njegov teren pa so ulice in drugi urbani kotički. Dečki prihajajo iz različnih socialnih okolij, a v prostoru igre so pomembnejše druge stvari: preizkušati samega sebe in se dokazovati, biti pogumen in pošten v boju, se odločiti za sodelovanje ali izdajo. Njihova igra je svojevrsten ritual skupnosti, mikrokozmos preizkušenj, obstanka in moči, v katerem si mladi izpisujejo lastna pravila in vrednote, se učijo empatije in poštenosti. Predstava jo udejanji v dinamični obliki fizičnega gledališča, ki natančno zrcali intenzivnost mladostniške zaresnosti in v polnosti izlušči napetost skupinske dinamike ter odnosov. Z glasbo in prostorskimi projekcijami oblikuje specifično vzdušje urbane (sub)kulture, ki se na koncu združi v skupnem boju za svoj prostor svobode.

Teme za pogovor: odraščanje; pravila in vrednote; sodelovanje, poštenost in izdaja; zmaga; moč skupnosti; dokazovanje; hierarhije; moč, vojna; javni (skupni) prostor; boriti se za tisto, kar hočeš; razumevanje izgube

Pesem o Odiseju. Rapsodiseja za dva po Homerju

Cankarjev dom; premiera: 10. maj 2019

Jera Ivanc, režija: Ivana Djilas

od 10 do 18 let

Pesem o Odiseju gledalce popelje skozi ključne dogodke desetletnega vračanja enega največjih grških junakov trojanske vojne domov na Itako. Medtem ko ga Penelopa čaka in se otepa snubcev, se Odisej spopade z enookimi Kiklopi, živi s čarovnico Kirko, potuje po podzemlju, se sreča s sirenamami in nimfo Kalipso. Dvojica izvajalcev, nekakšnih sodobnih rapsodov, s tekoče zgoščeno gledališko-glasbeno pripovedjo v sodobnem jeziku Homerjev ep razumljivo približata mladim, vključita pa tudi osebno komentiranje vsebine epa in lastne izvedbe. V razigrani in hudomušni izvedbi tako pomembno mesto dobi nujnost premisleka o vojni. Plimovanje vojne in miru se poraja tudi v odnosni dinamiki med igralko in igralcem/glasbenikom, prav tako kot ambivalentni odnosi med spoloma. Nasploh predstava udejanja in spodbuja vzpostavljanje osebnega odnosa do materije besedila in tem, ki s tem postanejo razvidno aktualne in žive.

Teme za pogovor: vojna in smisel vojne; zmage in porazi; junaštvo; maščevanje; dom; položaj ženske družbi

Božična pesem

SNG Nova Gorica; premiera: 28. november 2019

Charles Dickens, dramatisacija: Neil Bartlett, režija: Ivana Djilas

od 12. leta

Oderuški bankir, zajedljiv in ciničen starec Ebenezer Scrooge je eden najbolj znanih skopuhov v svetovni književnosti. S pravljичno novelo o njegovi preobrazbi, ko ga na božični večer obišče duh pokojnega družabnika, nato pa še duhovi preteklosti, sedanosti in prihodnosti, je Dickens ustvaril božični mit moderne literature, ki je takoj postal uspešnica in je tudi pripomogel k popularizaciji pred tem pozabljenega praznika ter njegovega praznovanja v družinskem krogu. Zgodbo danes ob koncu leta oživljajo povsod po svetu; v filmskih in gledaliških priredbah, baletih in radijskih igratih. Ivana Djilas jo je na oder postavila v obliki družinskega glasbenega gledališča, s slikovitim vizualnim in zvočnim jezikom ter v bogatem odrskem svetu pravljичne fantastike s pridihom čudežnosti in groteskne arhaičnosti, ki se lepo prilegajo kontekstu zgodbe in hkrati odpirajo večno relevantni premislek o družbenih razmerjih in etičnih normah naših ravnanj.

Teme za pogovor: družbena neenakost; odnos do denarja; izkoriščanje v delovnih razmerjih; kaj in kako lahko delimo z drugimi; osamljenost in medčloveške vezi; vzroki za osebno spremembo

B U M !

KUD Moment, GT22; premiera: 9. september 2016

Rok Kravanja, Zoran Petrovič, režija: Zoran Petrovič

od 12. leta

Avtorska uprizoritev v inovativnem prepletu raznolikih uprizoritvenih form (intervju, video, gledališče predmetov, lutkovna animacija, predavanje) in z multidisciplinarnim zamahom obravnava življenjsko pot in raziskovalno delo znanstvenika Roberta Oppenheimerja, izumitelja atomske bombe. Njegova biografija ga predstavlja v različnih vlogah: je odličen znanstvenik (fizik), etični vizionar in egocentrična osebnost. A protislovja ene, celovite osebnosti, se kažejo tudi v najrazličnejših družbenih pojavih. Vojaški jedrski program, katerega cilj je bil razviti atomsko bombo in končati vojno, s tem pa rešiti tisoče življenj, je z napadom na Hirošimo in Nagasaki povzročil grozljivo opustošenje. Je Oppenheimer kriv ali

nedolžen? Kako ocenjevati velik znanstveni dosežek, če ta postane orožje za množično uničenje? Kako razumeti nova odkritja in spoznanja v luči njihovih morebitnih zlorab in škodljivih posledic?

Teme za pogovor: atomska bomba; vloga znanosti v družbi; protislovja znanstvenega, tehnološkega in družbenega razvoja (pomen in nevarnosti); osebna odgovornost; tekmovalnost in sodelovanje; vojna – vzgibi zanjo in posledice

Ta veseli dan ali Matiček se ženi

SNG Drama Ljubljana; premiera: 26. april 2018

Anton Tomaž Linhart, režija: Janusz Kica

od 12. leta

Če je bil Beaumarchaisov Figaro znanilec skorajšnjih socialnih sprememb, ki so se izkristalizirale v francoski revoluciji, je Linhartov Matiček po tem modelu vsekakor manj družbenokritičen kot komičen. Pa vendar je Linhartova komedija iz leta 1790 slovensko dramatiko že v samem začetku vzpostavila kot avtonomno, jezikovno suvereno, problemsko premišljeno in duhovito zvrst, ki je za čas nastanka napredne ideje prenesla v kontekst kranjskega okolja. Dramska predstava minimalistično izčiščene vizualne podobe, s prefinjenim občutkom za komičnost in iskrivimi dialogi v dinamičnem dogajanju ljubezenskih in erotičnih spletk ter zmešnjav še vedno premore svežino, zgovorno tudi glede še danes prisotnih dilem v odnosih med različnimi družbenimi sloji ali hierarhijami ter med spoloma – in v tej odrski postavitvi ženskam pripada posebna moč.

Foto: Peter Uhan

Teme za pogovor: družbeni sloji; družbena in družinska hierarhija; položaj žensk; telo in spolnost; prevare in igre v odnosih; sodstvo, pravica in etika; pravica do jezika

HODI.TI

Cona, zavod za procesiranje sodobne umetnosti; premiera: 12. oktober 2017

Avtorstvo: Irena Pivka, Brane Zorman

od 13. leta

Intermedijska predstava *HODI.TI* je zvočni sprehod posameznega gledalca po vnaprej načrtani poti. S poslušanjem realnega zvoka okolice in zvočnih slik, povezanih z lokacijo načrtane poti, katerim prisluhne preko slušalk s pomočjo aplikacije na telefonu, se prepletajo prostor (pot) in naracija ter zvok. Predstava tematizira hojo in udeležence domišljeno postavi v neposredno dejanje in okolje, ki sta predmet refleksije, v izkustveno situacijo obravnavane vsebine. Besedilo vodi skozi različne (osebne, politične, družbene, zgodovinske ipd.) razsežnosti hoje. Kako se gibljemo skozi prostor in čas? Kako človek poseljuje javni prostor in svet? Hoja kot fizična aktivnost, pot od točke A do B, odkrivanje okolja, vojaški marš, romarski pohod, protestni shod, pot migracij, mesto različnih zgodb in izkušenj, osebna odločitev, politična akcija, možen način upora ... Kako izbiramo pot? Kako družbeni mehanizmi krojijo našo vsakodnevno hojo? Je naša hoja usmerjana in nadzorovana? Je dostopna vsem? Obstajajo varni in nevarni predeli za hojo? S številnimi vprašanji v dinamičnem ritmu koraka hoja po mestnih ulicah postane doživetje izostrene pozornosti in premisleka.

Teme za pogovor: hoja; javni (skupni) prostor; urbani prostor; meje; nadzor; migracije; človekove pravice; družbene geste v javnih prostorih; pravice in varnost žensk; odkrivanje novih in nepoznanih poti; potovanja; svoboda

6

Slovensko mladinsko gledališče in Zavod Maska; premiera: 31. marec 2018

Avtorstvo in režija: Žiga Divjak

od 14. leta

Dokumentarna predstava obravnava dogodek iz leta 2016, ko so v Dijaški in študentski dom Kranj poskušali namestiti šest mladoletnih beguncev brez spremstva, a so zaradi nasprotovanja staršev in lokalne skupnosti načrt opustili. Na podlagi dokumentarnega in fiktivnega gradiva (elektronska sporočila staršev, sporočila za javnost, zapisniki sestankov, pričevanja zaposlenih v domu) rekonstruira dogajanje in v minimalistični odrski situaciji daje mesto soočenju različnih pogledov. Pri tem natančno, analitično in čustveno intenzivno odpre teren družbenega (ne)razumevanja, vzdušja strahu in občutkov ogroženosti ter pritiskov

okolice, ob katerih se tudi naklonjenost prihodu mladih prosilcev za azil s strani zaposlenih v domu prevesi v dvom. Predstava, nagrajena z nagrado za najboljšo uprizoritev na Festivalu Borštnikovo srečanje leta 2018, na ozadju begunske krize razpira družbeno jedro evropske skupnosti, kot se lomi prav na usodi mladih.

Foto: Matej Povše

Teme za pogovor: begunci; integracija v novo okolje; ksenofobija; občutki ogroženosti; medijska manipulacija; pritiski okolice

Misterij sove

Lutkovno gledališče Ljubljana, TJP – Centre Dramatique National d’Alsace, Strasbourg; premiera: 24. oktober 2017
Franz Pocci, Célia Houdart, režija: Renaud Herbin

od 14. leta

Lutkovna in multimedijška uprizoritev na oder postavlja miniaturne like iz predstave *Sovji grad*, ki jo je leta 1936 ustvaril pionir slovenskega lutkarstva Milan Klemenčič, osnovno Poccijevo zgodbo pa razširi v sodobno refleksijo o zvijačnosti, ambicioznosti, prevarah in preobrazbah. Vitez Čukolov, začaran v sovo, bo svojo prvotno, človeško podobo dobil šele, ko bo našel nekoga, ki mu bo populil vsa peresa – in vsako pero izpolni eno željo. Naleti na Gašperčka Larifarija, nevednega siromaka, ki si želi postati bogat in vpliven minister. Začarani vitez ga rešuje iz težavnih situacij vse do zadnjega peresa. Zgodba se začne kot iluzija na miniaturnem prizorišču znotraj klasičnega marionetnega odra, nato pa režiser oder razpre in s tem pogled gledalca razširi v zakulisje, kamor običajno nima dostopa. Razkrije se druga stran dogajanja, perspektive se še pomnožijo s kamerami in sočasnimi video projekcijami, v sozvočju z željo po raziskovanju ozadja zgodbe in navideznih, lažnih podob začaranega viteza in Gašperčka – ministra.

Teme za pogovor: pohlep, ambicioznost in želja po moči; družbeni status; zvijače in prevare; preobrazba; videz in resnica

Rumena luna

Lutkovno gledališče Ljubljana; premiera: 24. september 2020

David Greig, režija: Primož Ekart

od 14 do 18 let

Dramska predstava je ljubezenska zgodba in hkrati problemska uprizoritev o dveh najstnikih iz povsem različne družinske in družbene stvarnosti. Lee živi z mamo, ki se utaplja v alkoholu in depresiji, njenim fantom ter spominom na očeta; prepuščen sebi in izgubljen v svetu. Lejla je muslimanka, pridno dekle iz dobro situirane družine, ki nikoli ne govori in si želi predvsem, da bi jo ljudje opazili, da bi jo poslušali, da bi jih zanimalo, kdo je. Uprizoritev jasno zariše različne osebne in socialne situacije, v dinamičnem prehajanju med dialogi, opisovanjem dogajanja in notranjimi monologi odpira pogled na posamezni položaj z več perspektiv, še posebej zanimivo izpostavi razliko med izrečenim in neizrečenim, med intimno resničnim in dejanskim. Usodna nesreča zbliža najstnika in dogajanje zasuka v avanturističen beg, nekakšen sodoben najstniški »Bonnie in Clyde« v škotskem višavju, ki pokaže, da se ne glede na videz, različne razmere ali uspeh vsi soočamo z lastnimi stiskami in da se slej ko prej tudi vsi soočimo s posledicami svojih dejanj.

Teme za pogovor: odraščanje v različnih družinskih in družbenih okoljih; kriminal in nasilje; predsodki in stereotipi; beg pred stvarnostjo in stiskami

Große Erwartungen|Velika pričakovanja

Zavod Bunker Ljubljana, Maja Vižin; premiera: 30. avgust 2018

Koncept in režija: Beton Ltd.

od 15. leta

Beton Ltd. so avtorski kolektiv treh igralcev, ki pri ustvarjanju izhajajo iz osebnih zgodb. Izhodišče *Velikih pričakovanj* je trditev, da lahko upravičeno govorijo le o sebi, in vprašanje: »O čem in kako spregovoriti kot predstavnik evropske, bele, heteroseksualne, urbane, kozmopolitske, nadreprezentirane generacije?« Predstava osnovno situacijo gledališkega uprizarjanja razpre v lucidnem in ironičnem preigravanju temeljnega gledališkega razmerja med izvajalci in gledalci, v katerem se zrcalijo kompleksni mehanizmi družbenih razmerij: privilegirani položaji izjavljanja in delovanja nasproti nevidnosti, manipulacije, krivda in užitek, pozicije moči in odgovornosti. Na površini zabavno in lahkotno dogajanje se spogleduje z otroško norčavostjo ter v ozadju vse bolj razkriva srhljivost banalnosti, nasilnosti in infantilnosti sodobnega sveta. Izčiščene odrske slike sestavljajo pomenljivo celoto z ostrimi vprašanji naše sodobnosti in možnostjo raznolikega razumevanja.

Teme za pogovor: privilegirani in prezrti posamezniki/družbene skupine; identiteta; manipulacija; nasilje; moč in odgovornost; položaj občinstva

Ivan Cankar: Hlapec Jernej in njegova pravica

Cankarjev dom, UL AGRFT; premiera: 26. september 2018

Po motivih Cankarjevega Hlapca Jerneja in njegove pravice, avtorstvo in režija: Žiga Divjak

od 15. leta

Kakšna je realnost delovnega trga? V dokumentarnem avtorskem projektu ustvarjalna ekipa Cankarjevo povest jemlje kot izhodišče za premislek o pogojih in vrednosti dela danes. V središče postavi vprašanje, kdo so sodobni hlapci Jerneji in kakšno je novodobno suženjstvo ter angažirano izpostavi problematiko prekarnosti ter izkoriščanja v delovnih razmerjih. Režiser je k gledališkemu delu pristopil z raziskavo, obiskoval je podjetja in delavske domove, zbiral pričevanja delavcev in njihove zgodbe prenesel na oder. Tu so glasovi pristaniških delavcev podizvajalcev iz Luke Koper, avtoprevoznikov, čistilk, gradbenih delavcev, mladih arhitektov; ljudi vseh generacij in z različnih področij, ki opravljajo številne neplačane nadure, brez predpisanih prostih dni, brez ustrezne zdravstvene in socialne zaščite, za minimalno plačilo. V negotovosti in zaradi strahu pred izgubo zaposlitve. Da bi si zagotovili preživetje. A kakšno? Kako presekati začarani krog sistema, »iznajdljivih« poslovnih strategij in izčrpavanja človeških virov?

Teme za pogovor: pravice delavcev; kapitalizem; prekarnost; kako razumemo delo, službo, poklic; vrednotenje dela

Maria

SNG Drama Ljubljana; premiera: 11. januar 2020

Simon Stephens, režija: Janusz Kica

od 15. leta

Maria je zgodba o noseči osemnajstletni Rii, ki nima nikogar, da bi jo spremljal ob porodu. Otrokovega očeta ne pozna, matere ni več, oče ne sme zapustiti delovnega mesta, brat je izginil, babica sovraži bolnišnice. Kljub specifični situaciji je Ria lik, ki s svojimi vprašanji odpira okno v svet, v katerega aktivno vstopajo tudi mladi. Predstava skozi njeno zgodbo izrisuje luciden portret sodobne

Foto: Peter Uhan

družbe, ki jo Ria želi razumeti, v njej najti mesto zase in (po)iskati smisel. Rada gleda dokumentarce, številnim zgodbam priča tudi v pogovorih z neznanci, ki jih po spletu opravlja za plačilo. Dogajanje se razgrinja s perspektivo, ki odraža družbeno občutljivost, naklonjenost do oseb, ki se vsaka po svoje sooča z izzivi stvarnosti, in svojevrstno mladostniško neposrednost ter prostodušnost, ki mehčata najtežje trenutke. V spletu jedrnatih prizorov se osvetlijo globalne razmere življenja, od novodobnih pogojev dela in življenja na spletu do ogroženosti narave, ter njihov učinek na življenje vsakogar izmed nas: odtujenost, osamljenost in negotovost človeškega vsakdana.

Teme za pogovor: vpliv življenjskih razmer na človekovo življenje; negotovost zaradi prihodnosti; delovni pogoji; medčloveški odnosi; življenje na spletu; najstniška nosečnost

Not Dead Enough / Western

Gledališče Glej; premiera: 24. julij 2020

Avtorji besedila so ustvarjalke in ustvarjalci predstave

od 15. leta

Ameriški filmski žanr vesterna je ustvaril prepoznavne motive z Divjega Zahoda, kjer preživijo le najmočnejši: sistem brezvladja, prilaščanja in nasilja, podobe lokalnih šerifov, rasizma, spopadov za ohranitev časti; svet, kjer je človeško življenje poceni, ženske pa blago. Klasični western je na prelomu stoletja nekoliko preoblikoval svoj odnos do spolnih in rasnih identitet in po teh vzorcih se giblje tudi predstava, s tipičnimi zapleti v kavbojskem saloonu, a z glavno junakinjo (ne junakom!) in z zmago ženskih in drugače zatiranih likov. Kolektivni igralski organizem z igrivim prepletanjem uprizoritvenih pristopov in glasbo v živo zdrvi po brezkompromisnem, neprijaznem svetu nasilja ter neenakosti. Pri tem ohrani značilnosti zgodovinskega konteksta, a ta svet tudi komentira ter s humornimi vnosi klišeje vesterna – ter številne sodobne družbene teme – prevprašuje skozi današnji pogled.

Teme za pogovor: družba v vesternu; vladavina nasilja; stereotipi; spolne in rasne pozicije ter neenakosti; svoboda

Žonglerski koncert

Društvo Mismo Nismo, Zavod Bufeto, Zavod Pothos Melara; premiera: 9. avgust 2020

Avtorji in izvajalci: Eva Zibler, Tjaž Juvan, Oton Korošec, režijska pomoč: Nina Ramšak

od 15. leta

Sodobnocirkuški kolektiv Mismo Nismo redno raziskuje medij sodobnega cirkusa, njegovo

spektakelsko naravo in preizprašuje večino kot njegov ključni element. V *Žonglerskem koncertu* že naslov napoveduje formo predstave; glasbeno-žonglerski trio, parodična podoba glasbenega benda, se poigrava z rabo cirkuške tehnike, plesnim gibom in formatom glasbenega koncerta (z avtorsko glasbo ter besedili, ki dopolnjujejo sporočilnost) ter v izvorni formi lansira jasno umetniško in družbeno –kritično držo. Premišljuje stereotipe pop kulture, industrijo zabave in spoliranih družbenih podob, dosežke in napake, prevprašuje, kaj je uspeh. V eklektični estetski naravnosti, namerno neobrušeni, kot je negotovo in nestabilno življenje samo, ustvari svojstveno pozicijo alternative, subkulturnega obrobja, ki kritično motri družbo, v kateri živimo, in oblike našega sodelovanja v njej.

Teme za pogovor: uspeh in neuspeh v poznem kapitalizmu; subkulturne identitete; industrija pop kulture in družbene podobe; resignacija mladine; upor; alternative

Figa

SNG Drama Ljubljana; premiera: 13. marec 2021

Goran Vojnovič, dramaturgija: Simona Hamer, režija Luka Martin Škof

od 16. leta

Dramska predstava po istoimenskem romanu Gorana Vojnoviča izrisuje družinske zgodbe treh generacij v kompleksni mreži zgodovinskih in družbenih okoliščin na Balkanu. Fragmentarne prizore povezuje prvoosebni in vključeni pripovedovalec Jadran, ki želi ob dedkovi smrti podrobneje raziskati družinsko zgodovino, predvsem pa razumeti sebe, lastne odločitve in skozi širšo perspektivo svoj (sedanji) svet. Predstava tako ponuja širok pogled na presečišču družbenega in intimnega, od sredine 20. stoletja vse do današnje situacije mladih, ter odpira številne relevantne teme naše skupne zgodovine in sedanjosti: od sprememb političnih sistemov, denacionalizacije, izbrisanih do brezposelnosti, različnih družinskih ozadij in družbenih statusov posameznikov ter s tem povezanih univerzalnih pojmov: ljubezen, svoboda, smisel, sovraštvo, strah, samost.

Foto: Peter Uhan

Teme za pogovor: spremembe političnih in družbenih sistemov; razpad nekdanje skupne države; svoboda; izbrisani; politična prepričanja; razočaranje nad svetom in moč posameznika za družbeno spremembo

Kralj na Betajnovi

Slovensko stalno gledališče v Trstu; premiera: 11. januar 2019

Ivan Cankar, režija: Tomaž Gorkič

od 16. leta

To ostro družbenokritično Cankarjevo dramo o brezobzirnem lokalnem veljaku, ki z zločini, strahovlado in podkupovanjem gradi svoj mali imperij, je na oder postavil filmski režiser, znan po srhljivkah, kar daje odrski podobi poseben pečat. Kantorjev boj za oblast in za obstanek – v spregi z župnikom in proti vsem nemočnim –, in Betajnova v predvolilnem času, se zdita še toliko bolj trd, brezčuten svet, polna tesnobnega in morastega vzdušja ter otipljive groze. Z elementi filmske govornice, oblikovanjem svetlobne in zvočne krajine, filmsko poudarjeno masko predstava še poudari izčiščeno dramsko napetost v okolju, kjer so pogoltnost, teptanje pravic, izkoriščanje in vsakovrstno nasilje nad sočlovekom nekaj običajnega.

Teme za pogovor: politična oblast; zloraba moči; korupcija; nasilje; upor; pravice žensk

sl()gi gleda(l)išče